

Beskattning av säkerhetsreserv

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2015/16:15 Beskattning av säkerhetsreserv.

Regeringen föreslår uttryckliga regler om i vilka situationer hela säkerhetsreserven ska tas upp till beskattning. Enligt förslaget ska säkerhetsreserven tas upp om företaget upphör att bedriva försäkringsrörelse, skattskyldigheten för näringsverksamheten upphör, näringsverksamheten inte längre ska beskattas i Sverige på grund av ett skatteavtal med en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), företaget upplöses genom fusion eller fission och annat inte följer av bestämmelserna i 37 kap. 17 § inkomstskattelagen (IL), eller företaget försätts i konkurs.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2016.

I en följdmotion (SD) yrkas på ett tillkännagivande om att regeringen bör ändra förslaget så att säkerhetsreserven inte tas upp till beskattning i vissa situationer.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionen.

I betänkandet finns en reservation (SD).

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden.....	5
Beskattning av säkerhetsreserv.....	5
Tillkännagivande med anledning av förslaget om beskattning av säkerhetsreserv	6
Tillkännagivande med anledning av förslaget om beskattning av säkerhetsreserv, punkt 2 (SD).....	7
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	8
Propositionen	8
Följdmotionen	8
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Beskattning av säkerhetsreserv**

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:15.

2. **Tillkännagivande med anledning av förslaget om beskattning av säkerhetsreserv**

Riksdagen avslår motion

2015/16:3257 av Olle Felten m.fl. (SD).

Reservation (SD)

Stockholm den 26 november 2015

På skatteutskottets vägnar

Per Åsling

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Per Åsling (C), Leif Jakobsson (S), Niklas Wykman (M), Peter Persson (S), Anna Hagwall (SD), Helena Bouveng (M), Hannah Bergstedt (S), Rasmus Ling (MP), Anette Åkesson (M), Adnan Dibrani (S), David Lång (SD), Mats Persson (L), Daniel Sestrajcic (V), Larry Söder (KD), Patrik Lundqvist (S), Erik Andersson (M) och Ida Ekeröth (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I ärendet behandlar utskottet proposition 2015/16:15 Beskattning av säkerhetsreserv och motion 2015/16:3257 av Olle Felten m.fl. (SD) som väckts med anledning av propositionen.

Regeringens och motionärernas förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag redovisas i bilaga 2.

Bakgrund

I likhet med andra företag beskattas ett skadeförsäkringsföretag för sin nettoinkomst beräknad enligt bestämmelserna i inkomstkattelagen (1999:1229), förkortad IL. I 39 kap. IL finns bl.a. bestämmelser som särskilt reglerar skadeförsäkringsföretagens beskattning. Med skadeförsäkringsföretag avses även i den skatterättsliga lagstiftningen andra försäkringsföretag än livförsäkringsföretag (2 § andra stycket). Med säkerhetsreserv avses en reserv för att täcka sådana förluster i försäkringsrörelsen som beror på slumpmässiga eller i övrigt svårbedömbara faktorer så länge reserven inte överstiger vad som behövs för en tillfredsställande konsolidering. Av 6 § följer att en minskning av säkerhetsreserven ska tas upp till beskattning och att en ökning av säkerhetsreserven ska dras av.

Begreppet säkerhetsreserv infördes i den skatterättsliga lagstiftningen den 1 januari 1983 genom SFS 1982:1087, närmare bestämt i anvisningarna till dåvarande 30 § kommunalskattelagen (1928:370). Reglerna fanns dessförinnan i den näringsrättsliga lagstiftningen. Bakgrunden var att Försäkringsrörelseutredningen i ett delbetänkande hade föreslagit att de då s.k. säkerhetstilläggen skulle brytas ut ur försäkringsfonden för att bilda en egen fond (se Ds E 1980:6 s. 335). Avsättningarna till säkerhetstillägg skulle i princip vara försäkringstekniskt motiverade. Förslaget att bryta ut säkerhetstilläggen och låta dem bilda en egen fond utgjorde, enligt utredningen, ingen saklig ändring utan var endast ett sätt att öppet redovisa dessa säkerhetstillägg (se prop. 1982/83:24 s. 78).

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att det införs uttryckliga regler om när hela säkerhetsreserven enligt 39 kap. inkomstkattelagen (1999:1229), förkortad IL, i skadeförsäkringsföretag ska tas upp till beskattning. Syftet med förslaget är att klargöra i vilka situationer beskattning ska ske.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas första gången på det beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015.

Utskottets överväganden

Beskattning av säkerhetsreserv

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om att införa uttryckliga regler om när beskattning av säkerhetsreserv ska ske.

Propositionen

Uttryckliga regler om i vilka situationer hela säkerhetsreserven ska tas upp till beskattning införs. Regeringen anser, till skillnad från flera remissinstanser, att säkerhetsreserven har väsentliga likheter med periodiseringsfonderna. En skillnad är dock att säkerhetsreserven ska täcka förluster i försäkringsrörelsen som beror på slumpmässiga eller i övrigt svårbedömbara faktorer. För periodiseringsfonderna finns uttryckliga lagregler om återföring av avdrag för avsättning till fonderna i 30 kap. 7–10 a §§ IL. Någon motsvarande reglering finns inte för säkerhetsreserven.

I Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd finns dock bestämmelser om upplösning. Dessa medför att säkerhetsreserven tas upp i vissa situationer under normala förhållanden. Exempelvis ska överskjutande belopp upplösas om säkerhetsreserven vid redovisningsperiodens ingång är större än det maximala belopp som beräknats vid periodens utgång. Om den obligatoriska upplösningen är noll eller mindre än förlusten, får ytterligare en frivillig upplösning göras.

Det saknas alltså uttryckliga regler i lag. Eftersom säkerhetsreserven innehåller en skattekredit bör det säkerställas att reserven tas upp till beskattning när det finns skäl för det. Även förutsebarhetsskäl talar för att införa bestämmelser om när reserven ska beskattas. Lagrådet framför att det kan sättas i fråga om inte vissa av de situationer som föreslås lagregleras redan träffas av de befintliga reglerna om upptagande till beskattning i 39 kap. 6 och 8 §§ IL. Regeringen instämmer i denna uppfattning. Rättsläget är dock inte helt klart i alla avseenden. De situationer där hela säkerhetsreserven ska tas upp till beskattning bör därför klart framgå i lag.

Säkerhetsreserven ska enligt förslaget tas upp om företaget upphör att bedriva försäkringsrörelse, skattskyldigheten för näringsverksamheten upphör, näringsverksamheten inte längre ska beskattas i Sverige på grund av ett skatteavtal med en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), företaget upplöses genom fusion eller fission och annat inte följer av bestämmelserna i 37 kap. 17 § IL, eller företaget försätts i konkurs.

Ändringen träder i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas första gången på det beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015.

Utskottets ställningstagande

Enligt förslaget införs uttryckliga regler i lag när säkerhetsreserven ska tas upp till beskattning, vilket ökar förutsebarheten för skadeförsäkringsföretag som har fonderat medel i säkerhetsreserver. Utskottet delar regeringens bedömningar och tillstyrker förslaget.

Tillkännagivande med anledning av förslaget om beskattning av säkerhetsreserv

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslaget om tillkännagivande med anledning av regeringens förslag om beskattning av säkerhetsreserv. Jämför reservation (SD).

Motionen

I motion 2015/16:3257 av Olle Felten m.fl. (SD) föreslås att riksdagen tillkännager för regeringen att förslaget bör ändras så att säkerhetsreserven inte löses upp vid fusion eller fission samt vid konkurser där verksamheten säljs eller rekonstrueras i ett nytt bolag med bibehållna försäkringsavtal.

Utskottets ställningstagande

Om ett skadeförsäkringsföretag upplöses genom fusion eller fission upphör företaget att bedriva försäkringsrörelse. För beskattningen av fusioner och fissioner finns redan särskilda bestämmelser i 37 kap. IL. Vid en kvalificerad fusion eller fission följer av 37 kap. 17 § IL att det överlåtande företaget i fråga om sådan näringsverksamhet som avses i 11 § samma lag inte ska ta upp någon inkomst eller dra av någon utgift på grund av fusionen eller fissionen. Säkerhetsreserven bör därför tas upp till beskattning vid fusion och fission om annat inte följer av bestämmelserna i 37 kap. 17 § IL.

Ett skadeförsäkringsföretag som försätts i konkurs är på obestånd. Reservens funktion kan därmed ifrågasättas efter att företaget försatts i konkurs. Regeringen har uttalat att det inte finns anledning att behandla säkerhetsreserven på annat sätt än vad som gäller för periodiseringsfonderna vid konkurs. Detta gäller även om förvaltaren väljer att fortsätta att driva rörelsen eller om denne överlåter hela försäkringsbeståndet till ett annat försäkringsföretag. Utskottet delar denna bedömning.

Därför avstyrker utskottet motionen.

Reservation

Tillkännagivande med anledning av förslaget om beskattning av säkerhetsreserv, punkt 2 (SD)

av Anna Hagwall (SD) och David Lång (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:3257 av Olle Felten m.fl. (SD).

Ställningstagande

Då skattekostnaden hos skadeförsäkringsföretagen med propositionens förslag skulle öka är det rimligt att vänta sig att försäkringsföretagen kommer att kompensera sig för det höjda risktagandet som förslaget innebär, genom att höja försäkringspremierna för sina kunder. Förslaget leder därför till att vi kommer att se högre försäkringspremier för sakförsäkringar.

Sverigedemokraterna menar att detta är en viktig anledning till att inte ändra beskattningsreglerna för skadeförsäkringsbolagens säkerhetsreserver. I stället bör uppbyggnaden av stabiliserande reserver premieras.

Försäkringstagarnas situation måste också beaktas när reglerna om beskattning av säkerhetsreserverna diskuteras. I propositionen har regeringen helt tappat bort det perspektivet, vilket vi anser vara ett allvarligt misstag. Därför bör propositionens förslag om beskattning av säkerhetsreserven i skadeförsäkringsföretag ändras.

När det gäller fusion eller fission drar regeringen en förhastad slutsats. Om ett företag delas upp i flera eller blir uppköpt av ett annat bolag utan att verksamheten förändras på annat sätt än organisatoriskt, bör säkerhetsreserven kunna överföras till de nya bolagen eftersom de utgör en säkerhet för redan ingångna försäkringsavtal som fortsätter att gälla utan väsentliga villkorsändringar. I detta fall bör säkerhetsreserven alltså inte lösas upp.

En konkurs kan innebära olika lösningar. Om konkursförvaltaren inte hittar någon lösning utan att bolaget efter konkursen helt avvecklas och försäkringsavtalen därmed sägs upp, är det rimligt att också lösa upp säkerhetsreserven. I andra fall, där verksamheten säljs eller rekonstrueras i ett nytt bolag med bibehållna försäkringsavtal och därmed sammanhängande ansvar för den nya ägaren, bör säkerhetsreserven kunna överföras utan att lösas upp.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2015/16:15 Beskattning av säkerhetsreserv:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

Följdmotionen

2015/16:3257 av Olle Felten m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra propositionens förslag till beskattningsregler för skadeförsäkringsbolagens säkerhetsreserver och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

2 Förslag till lag om ändring i
inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att det i inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska införas en ny paragraf, 39 kap. 8 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

39 kap.*8 a §*

Ett skadeförsäkringsföretag ska ta upp säkerhetsreserven om

1. företaget upphör att bedriva försäkringsrörelse,

2. skattskyldigheten för näringsverksamheten upphör,

3. näringsverksamheten inte längre ska beskattas i Sverige på grund av ett skatteavtal med en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

4. företaget upplöses genom fusion eller fission och annat inte följer av bestämmelserna i 37 kap.

17 §, eller

5. företaget försätts i konkurs.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.
 2. Bestämmelserna i 39 kap. 8 a § tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.
Tryck: Elanders, Vällingby 2015